

7.

ระบบบัญชีของหน่วยงานบริการวิชาการที่มีรายได้จากการให้บริการอื่น - จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

44 , 126 132

นางสาวอรุณงค์ เจนพาณิชย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต

ภาควิชาการบัญชี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๒๗

ศูนย์วิทยุโทรพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

013287

118259900

AN ACCOUNTING SYSTEM FOR ACADEMIC FACULTIES
WITH INCOME FROM OTHER SERVICES - CHULALONGKORN UNIVERSITY

Miss Ara - anong Chenbhanich

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the
Requirements the Degree of Master of Accountancy

Department of Accountancy

Graduate School

Chulalongkorn University

1984

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ระบบบัญชีของหน่วยงานบริการวิชาการที่มีรายได้จากการให้บริการอื่น -
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
โดย นางสาวอรอนงค์ เจนหาณิชย์
แผนกวิชา การบัญชี
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์วันเพ็ญ กฤตผล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

อรอนงค์ เจนหาณิชย์
.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประทีพ ชูมนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประจักษ์ วัฒนกุล
.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.สนธิวงษ์ วัฒนกุล)

ดร. วิไล วัฒนกุล
.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์วิไล วัฒนกุล)

อรอนงค์ เจนหาณิชย์
.....กรรมการ
(อาจารย์วันเพ็ญ กฤตผล)

อรอนงค์ เจนหาณิชย์
.....กรรมการ
(นางสาวจรรยา ตั้งโต๊ะกัง)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ระบบบัญชีของหน่วยงานบริการวิชาการที่มีรายได้จากการให้บริการอื่น -
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ธีอนิสิต นางสาวอรอนงค์ เจนพาณิชย์
 อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์วันเพ็ญ กฤตผล
 ภาควิชา การบัญชี
 ปีการศึกษา ๒๕๒๖

บทคัดย่อ

หน่วยงานบริการวิชาการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นอกจากจะมีรายได้จากงบประมาณแผ่นดินแล้ว ยังมีรายได้จากการให้บริการทางวิชาการซึ่งถือเป็นเงินนอกงบประมาณ และไม่ต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน ตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๒๒ มีการกำหนดวัตถุประสงค์ให้นำรายได้จากการให้บริการทางวิชาการดังกล่าวมาใช้จ่ายค่าตอบแทนวิทยากรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ว่าด้วย การ เงินและการงบประมาณเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งกำหนดว่า ให้ใช้จ่ายเพื่อการศึกษาและส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอน การวิจัยและการบริหารงานของหน่วยงานบริการวิชาการ

เนื่องจาก หน่วยงานบริการวิชาการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนับวันแต่จะมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นตามความต้องการของประชาชาติในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพเพื่อพัฒนาสังคม กิจกรรมต่าง ๆ ที่หน่วยงานบริการวิชาการมีอยู่จึงต้องขยายตัวเพิ่มขึ้นไปด้วย ซึ่งเป็นผลให้รายได้และรายจ่ายของคณะต่าง ๆ เพิ่มขึ้นทั้งประเทศและจำนวน จึงจำเป็นต้องมีการควบคุมภายในที่รัดกุม เพื่อให้ได้ข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานที่ถูกต้องตามควรสำหรับผู้บริหารงานใช้ในการตัดสินใจ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้ศึกษาถึงระบบบัญชีของหน่วยงานบริการวิชาการที่มีรายได้ก่อนซึ่งได้แก่การจัดทำผังบัญชี รูปแบบของเอกสาร และสมุดบัญชี ตลอดจนรายงานทางการเงิน พร้อม

ทั้งกำหนดวิธีปฏิบัติงานทางการบัญชีและการควบคุมภายในที่สำคัญให้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบบัญชีของหน่วยงานบริการวิชาการที่มีอยู่เดิมให้ถูกต้องและเป็นแบบเดียวกัน เพื่อให้แน่ใจได้ว่าข้อมูลที่ฝ่ายบริหารได้รับเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามควร ประการสำคัญยังช่วยผู้บริหารซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักวิชาการให้มีความมั่นใจว่า การปฏิบัติงานในความรับผิดชอบของตนได้ผ่านการกลั่นกรองอย่างมีระบบตามขั้นตอนแล้ว

สำหรับหน่วยงานบริการที่จะเกิดขึ้นใหม่ หรือเริ่มดำเนินการใหม่ สามารถนำเรื่องราวต่าง ๆ ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ไปจัดทำระบบบัญชีของต้นฉบับใหม่ หรือปรับปรุงระบบบัญชีของเดิมที่มีอยู่แล้ว และหากได้มีการนำระบบบัญชีดังกล่าวมาใช้ จะทำให้การดำเนินงาน การควบคุมทางการเงินเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title   An Accounting System for Academic Faculties with
Income from Other Services - Chulalongkorn University
Name   Miss Araanong Chenbhanich
Thesis Adviser   Mrs. Wanpen Kritapel
Department   Accountancy
Academic year   1983

ABSTRACT

Apart from Government budgetary appropriation, certain Academic Faculties of Chulalongkorn University receive additional income from academic services. In accordance with section 11 of Chulalongkorn Act, B.E. 2526, income from academic services does not have to be turned over to the Government. Under Chulalongkorn University Monetary Regulation, income received from academic services is to be expended for the purposes of education, promotion of teaching and learning activities, researches and administration of the Academic Faculties concerned.

As Academic Faculties expand in order to meet the increasing need for qualified graduates in various fields, such expansion requires an efficient and internal control system which would provide accounting information essential to good planning and management of fund.

The author studied the present accounting system in use by the Academic Faculties with income from academic services and proposed an accounting system which could be adapted by such Faculties. The author

believed that the proposed accounting system would be efficient both in providing sufficient internal control as well as reliable and useful information for decision-making by the Faculty Administrators.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้สำเร็จลุล่วงมาได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือจากผู้
พระคุณเป็นจำนวนมาก กล่าวคือ

อาจารย์วันเพ็ญ กฤตผล ได้กรุณารับเป็นที่ปรึกษาและได้ให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น
ต่าง ๆ พร้อมทั้งตรวจและแก้ไขวิทยานิพนธ์นี้มาโดยตลอด จนผู้เขียนสามารถเขียนวิทยานิพนธ์
ได้เสร็จสมบูรณ์

ศาสตราจารย์เพ็ญแข สนิทวงศ์ ณ อยุธยา ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
รองศาสตราจารย์ไฉ วิระปรีข และคุณหญิงศรี ตั้ง โคตะกัง ซึ่งเป็นกรรมการร่วมในการสอบ
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้ให้ความกรุณาเป็นอย่างสูงที่ได้สละเวลาอ่านวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เพื่อทันกำหนดสอบ
บุคคลที่กล่าวนามมานี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้เป็นอย่างสูง

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ เลขาณุกาณะ หัวหน้าการเงินและบัญชี
เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีของคณะต่าง ๆ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ได้ให้ข้อมูลและราย
ละเอียดต่าง ๆ อันเป็นแนวทางในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ตลอดจนบุคคลอีกหลายท่านที่ได้มี
ส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็น ช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้เขียนตลอดมา จึงขอขอบพระคุณทุกท่าน
มา ณ โอกาสนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
อรอนงค์ เจนพาณิชย์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อภาษาไทย	๖
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๗
กิตติกรรมประกาศ	๗
รายการรูปประกอบ	๘
บทที่	
๑. บทนำ	๑
ที่มาของการศึกษา	๑
วัตถุประสงค์ในการศึกษา	๕
ขั้นตอนในการศึกษา	๕
ข้อจำกัดในการศึกษา	๖
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๖
๒. ลักษณะการดำเนินงานของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๘
ประวัติมหาวิทยาลัย	๘
คณะต่าง ๆ ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและแผนผังการจัดสายงาน	๑๐
๓. ระบบบัญชีของคณะซึ่งเป็นตัวแทนของหน่วยงานบริการวิชาการที่มีรายได้จากการรักษา	
พยาบาลแก่สาธารณชน	๓๑
รหัสบัญชี	๔๔
ขั้นตอนการรับเงินโดยทั่วไป	๖๒
การควบคุมรายได้	๖๔
การควบคุมเงินสด	๑๕๐
การควบคุมเงินสดจ่าย	๑๕๓
การควบคุมภายในหลักทรัพย์อื่น ๆ	๒๓๐
การควบคุมวัสดุครุภัณฑ์	๒๓๔

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การควบคุมหนี้สินของคณะ	๒๔๕
การควบคุมเงินอุดหนุนการวิจัยจากแหล่งภายนอก	๒๕๔
สมุดบัญชี	๒๖๓
๔ ระบบบัญชีของคณะที่เป็นตัวแทนของหน่วยงานบริการวิชาการซึ่งมีรายได้จากการ ทดสอบวัสดุ	๒๗๒
คณะวิศวกรรมศาสตร์	๒๗๒
รหัสบัญชี	๒๗๖
รายได้คณะวิศวกรรมศาสตร์	๒๘๑
รายได้จากการให้บริการทางวิชาการ	๒๘๔
การควบคุมรายจ่ายในการทดสอบวัสดุ	๒๘๖
๕ ระบบบัญชีของคณะซึ่งเป็นตัวแทนของหน่วยงานบริการวิชาการที่รายได้ปกติ	๓๐๖
คณะนิเทศศาสตร์	๓๐๖
รายได้คณะนิเทศศาสตร์	๓๐๘
การควบคุมรายได้จากการขายตำราเรียน	๓๑๑
รหัสบัญชี	๓๑๓
การควบคุมรายได้จากงานบริการทางวิชาการประเภทการฝึกอบรม สัมมนา อภิปราย บรรยาย	๓๒๐
๖ รายงาน	๓๒๔
งบรายได้รายจ่าย	๓๒๔
งบดุล	๓๒๘
๗ สรุปและขอเสนอแนะ	๓๓๐
บรรณานุกรม	๓๔๐
ภาคผนวก	๓๔๑
ประวัติผู้เขียน	๓๕๒

รายการรูปประกอบ

	หน้า
แผนภูมิการจัดองค์การบริหารงานของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๑๑
แผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานส่วนกลางของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๑๒
แผนภูมิการจัดสายงานบัณฑิตวิทยาลัย	๑๔
แผนภูมิการบริหารงานคณะครุศาสตร์	๑๕
ผังการจัดสายงานคณะนิติศาสตร์	๑๖
ผังการแบ่งส่วนงานคณะนิเทศศาสตร์	๑๘
แผนภูมิการจัดสายงานคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี	๑๘
แผนภูมิแสดงการแบ่งสายงานคณะแพทยศาสตร์	๒๑
แผนภูมิการจัดสายงานคณะเกษตรศาสตร์	๒๒
แผนภูมิการจัดสายงานคณะรัฐศาสตร์	๒๓
ผังการจัดสายงานคณะวิทยาศาสตร์	๒๕
ผังการบริหารงานคณะวิศวกรรมศาสตร์	๒๖
แผนภูมิแสดงส่วนราชการคณะเศรษฐศาสตร์	๒๗
แผนภูมิแสดงขอบเขตงานคณะทันตแพทยศาสตร์	๒๘
แผนภูมิการจัดสายงานคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	๓๑
ผังการจัดสายงานคณะอักษรศาสตร์	๓๒
แผนภูมิการแบ่งส่วนราชการคณะสัตวแพทยศาสตร์	๓๔
ผังการบริหารงานเฉพาะสำนักคณบดี	๓๕
ผังแสดงส่วนประกอบของระบบบัญชี	๔๐
ผังแสดงการจัดองค์การในแผนกบัญชีและการเงิน	๔๓
ใบเสร็จรับเงินคณะสัตวแพทยศาสตร์	๕๓
ใบนำส่งเงิน / ใบเสร็จรับเงิน	๕๔

รายการรูปประกอบ (ต่อ)

หน้า

ทะเบียนคุมใบเสร็จรับเงินและใบนำส่ง	๗๕
สรุปการรับรายได้ประจำวัน	๗๖
ใบขอใช้ใบบริการถ่ายเอกสาร	๗๗
ทะเบียนคุมค่าถ่ายเอกสาร	๗๘
ทะเบียนคุมค่าเช่าหอพักนิสิต	๗๙
ทะเบียนคุมค่าเช่ารถ	๘๐
บัตรยืมหนังสือ	๘๑
บัตรประจำหนังสือ	๘๒
ทะเบียนคุมค่าปรับห้องสมุด	๘๓
คำร้องในการขอใบรับรอง	๘๔
ทะเบียนคุมค่าโทรศัพท์สาธารณะ	๘๕
ใบแจ้งการนำฝากธนาคาร	๘๖
ทะเบียนรับเช็ค	๘๖ ก
ผังแสดงการรับรายได้จากตรวจวิชาสัตว์	๘๖ ก
ผังแสดงการรับรายได้กายา	๘๖ ข
ผังแสดงการรับรายได้จากการขนส่งโรคสัตว์	๘๖ ค
บัตรประจำตัวสัตว์ป่วย	๘๘
บัตรประวัติสัตว์ป่วย	๘๘
ใบสั่งการรักษา	๙๐๐
ใบสั่งยา	๙๐๑
ใบสั่งตรวจห้องทดลอง	๙๐๒
บัญชีจำนวนไก่ไข่น้ำหนักไข่	๙๑๖
รายงานการปฏิบัติงานในเรื่องของไก่ / สุกร	๙๑๗

รายการรูปประกอบ (ต่อ)

๑

หน้า

รายงานการขายไก่ / สุกร	๑๑๘
รายงานการเก็บไข่ไก่ประจำวัน	๑๑๘
รายงานจำนวนไข่ไก่ประจำเดือน	๑๒๐
ใบขอซื้อเชื้อไข่ไก่	๑๒๑
บัตรประจำตัวผู้ซื้อเชื้อไข่ไก่	๑๒๒
รายงานการขายไข่ไก่ประจำวัน	๑๒๓
ใบส่งไข่ไก่เข้ากรุงเทพฯ	๑๒๔
สรุปการขายไข่ไก่เป็นเงินเชื่อ	๑๒๕
ทะเบียนคุมสุกร	๑๓๑
หนังสือขออนุมัติคณบดีเจ้าหน้าที่	๑๓๒
สรุปการรับเงินรักษาสัตว์ที่โรงพยาบาลสัตว์	๑๔๐
ใบขอรับบริการรักษาสัตว์นอกสถานที่	๑๔๑
รายงานการรักษาสัตว์นอกสถานที่	๑๔๒
ทะเบียนบันทึกงานการให้บริการตรวจสุขภาพโรคสัตว์	๑๔๔
รายงานยอดการตรวจประจำเดือน	๑๔๕
ใบสำคัญรับเงิน	๑๖๕
ฎีกาจ่ายเงิน	๑๗๐
ใบเบิกเงินรองจ่าย	๑๗๑
ใบสำคัญรับเงินค่าเบี้ยประชุม	๑๗๒
ใบขออนุมัติทำงานล่วงเวลา	๑๗๓
หลักฐานการจ่ายเงินค่าอาหารทำงานนอกเวลา	๑๗๔
ใบเบิกค่าคุมสอบ	๑๗๕
ใบยืมเงินรองจ่าย	๑๗๖ - ๑๗๗
ใบเบิกเงินค่าสันทนาการฤดูร้อน	๑๗๘

รายการรูปประกอบ (ต่อ)

หน้า

ทะเบียนคุมเช็คส่งจ่าย	๒๐๑
ทะเบียนคุมเงินยืมรองจ่าย	๒๐๒
บัญชีแสดงการมาทำงานนอกเวลาราชการ	๒๐๓
ใบมอบฉันทะ	๒๐๔
สมุดควบคุมเงินรองจ่ายหมุนเวียนในหน่วยงาน	๒๐๕
แบบรายงานเดินทางไปราชการ	๒๐๖ - ๒๐๗
ใบรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย	๒๐๘
ทะเบียนคุมฎีกาเบิกจ่าย	๒๐๙
ทะเบียนคุมเช็คที่รับ	๒๑๐
ใบขออนุมัติจัดซื้อ จัดจ้าง	๒๑๑
ใบขอความเห็นชอบในการจัดซื้อ จัดจ้าง	๒๑๒
ใบเสนอราคา	๒๑๓
ทะเบียนคุมภาษีหัก ณ ที่จ่าย	๒๑๔
ทะเบียนคุมการขอมครุภัณฑ์	๒๑๕
สมุดการจ่ายค่านอาหารทำการนอกเวลา	๒๑๖
ทะเบียนคุมลูกหนี้รายตัว	๒๑๗
ทะเบียนรับของประกวดราคา	๒๑๘
ใบเปรียบเทียบราคา	๒๑๙
ทะเบียนคุมงบประมาณ	๒๒๐
ใบตรวจรับงาน	๒๒๑
ใบตรวจรับพัสดุ	๒๒๓
ภ.ก. ๔๔	๒๒๔
ภ.ง.ก. ๕๓	๒๒๕
ใบเบิกอาหารไก่ / สุกร	๒๒๖

รายการรูปประกอบ (ต่อ)

หน้า

ทะเบียนคุมอาหารสัตว์	๒๒๗
รายงานการให้อาหารสุกร	๒๒๘
บัญชีซื้อขายเงินเกินลูกจ้างเงินทุนคณะ	๒๒๘
ทะเบียนคุมใบฝากประจำ	๒๓๒
ทะเบียนคุมหลักทรัพย์	๒๓๓
บัญชีวัสดุ	๒๓๖
ทะเบียนครุภัณฑ์	๒๓๘
ใบเบิกหรือส่งคืน	๒๔๐
รายละเอียดวัสดุคงเหลือ	๒๔๑
รายละเอียดครุภัณฑ์คงเหลือ	๒๔๒
ทะเบียนค่าประกันของเสียหาย	๒๕๐
ใบลดค่าประกันของเสียหาย	๒๕๑
ทะเบียนคุมหลักประกันของ / ประกันสัญญา	๒๕๔
ทะเบียนคุมเงินอุดหนุนนิสิต	๒๕๗
ทะเบียนคุมเงินอุดหนุนโครงการวิจัย	๒๖๑
สมุดเงินสดรับ	๒๖๖
สมุดเงินสดจ่าย	๒๖๗
บัญชีแยกประเภททั่วไป	๒๖๘
ใบโอน	๒๖๘
รายงานเงินคงเหลือประจำวัน	๒๖๙
ทะเบียนคุมเงินสดในมือ	๒๗๑
ผังการจัดรายงานการเงิน บัญชีและพัสดุคณะวิศวกรรมศาสตร์	๒๗๕
บัตรประจำงาน	๒๘๐
ใบรับงาน	๒๘๑

รายการรูปประกอบ (ต่อ)

หน้า

ใบคำนวณราคางานทดสอบ	๒๔๒ - ๒๔๓
ทะเบียนคุมการรับงาน	๒๔๔
ทะเบียนคุมงานทดสอบของส่วนราชการ	๒๔๕
ใบเบิกวัสดุงานทดสอบ	๒๔๕
ใบเบิกค่าตอบแทนในการทดสอบวัสดุ	๓๐๐
ใบแจ้งการใช้ครุภัณฑ์	๓๐๑
ใบแจ้งการขายหนังสือประจำวัน	๓๑๓
ทะเบียนคุมหนังสือ	๓๑๔
ใบสั่งโร เนียว	๓๑๕
ทะเบียนรับ - ส่ง โฉนดคำสอน	๓๑๖
สมุดเงินสด	๓๒๓
งบรายไครายจ่าย	๓๒๔
งบดุล	๓๒๕

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย